

تعریف:

آنوریسم آئورت شکمی به ناحیه ای ضعیف و پراکنده در قسمت تحتانی آئورت (اصلی ترین سرخرگی که به بدن خون رسانی می کند) اطلاق می شود. آئورت که ضخامت آن به اندازه یک شلنگ باغبانی است، از قلب شروع شده و تا وسط قفسه سینه و شکم امتداد می یابد. آنوریسم آئورت شکمی در صورت پارگی ممکن است موجب خونریزی مهلک شود، زیرا آئورت اصلی ترین رگی است که به بدن خون رسانی میکند. اگرچه ممکن است ابتلا به آنوریسم آئورت شکمی علامتی نداشته باشد، اما با خیر شدن از ابتلا به آنوریسم آئورت شکمی می تواند رعب آور باشد. اکثر آنوریسم های آئورت شکمی که کوچک هستند و روند رشد آنها آهسته است دچار پارگی نمی شوند، اما آنهایی که بزرگ بوده و با سرعت رشد می کنند، دچار پارگی می شوند. بسته به میزان رشد آنوریسم درمان آن ممکن است از حالت عادی تا عمل جراحی اورژانسی آن متفاوت باشد. هنگامی که پزشکان به وجود آنوریسم آئورتی پی می برند، آن را تحت نظر قرار می دهند و در صورت لزوم تصمیم به عمل جراحی می گیرند. جراحی یک آنوریسم شکمی که دچار پارگی شده ممکن است پر مخاطره باشد.

علامت و نشانه ها

آنوریسم آئورت شکمی اغلب به آهستگی رشد می کند و معمولاً نشانه ای ندارد که این امر تشخیص آنرا دشوار می سازد. برخی از آنوریسم ها هیچگاه دچار پارگی نمی شوند. بسیاری از آنها در

ابعاد کوچک رشد کرده و کوچک باقی می مانند و این در حالیکه که بسیاری از آنها نیز به مرور زمان رشد می کنند. برخی از آنوریسم ها به آهستگی بزرگ می شوند، در حدود یک اینچ (۱،۲ سانتی متر) در سال. دسته دیگر نسبتاً سریعتر رشد می کنند که این امر موجب افزایش خطر پارگی می شود. پیش بینی سرعت بزرگ شدن آنوریسم آئورتی امریست دشوار. برخی از افراد در هنگام بزرگ شدن آنوریسم آئورتی ممکن است متوجه علائم زیر شوند:

- احساس تپش (ضربان) در نزدیکی ناف
- احساس التهاب یا درد در شکم یا سینه
- کمر درد

چه زمان باید به پزشک مراجعه کرد:

در صورت داشتن هر یک از علائم بالا باید به پزشک مراجعه کرد.

از سن ۶۰ سالگی به بعد، افرادی که مستعد خطر ابتلا به آنوریسم آئورتی هستند باید معاینات مرتب در رابطه با بیماریشان را مد نظر قرار دهند. برای مردهای ۶۵ تا ۷۵ ساله که تا بحال دخانیات استعمال کرده اند، بایستی یک نوبت معاینه آنوریسم آئورت شکمی با استفاده از سونوگرافی شکم صورت پذیرد. از سن ۶۰ سالگی به بعد، افرادی که دارای سابقه خانوادگی ابتلا به آنوریسم آئورت شکمی هستند، بهتر است که معاینات را مورد توجه قرار دهند.

ممکن است پزشک به افراد دارای سابقه خانوادگی بیماری آنوریسم آئورتی، معاینات مرتب سونوگرافی را بمنظور بررسی وضعیت پیشنهاد کند.

علل ابتلا:

اکثر آنوریسم های آئورتی مربوط به بخشی از آئورت است که واقع در ناحیه شکم است. اگرچه علت دقیق آنوریسم آئورت شکمی نامشخص است، ممکن است پاره ای از عوامل که در ذیل می آیند، در ایجاد این بیماری دخیل باشند:

استعمال تنباکو: به نظر می رسد که مصرف سیگار و اشکال دیگر استعمال تنباکو خطر ابتلا به آنوریسم آئورتی را افزایش می دهد. علاوه بر اینکه سیگار کشیدن موجب آسیب رسانی مستقیم به شریان ها می شود، در تشکیل جرم های چرب داخل شریان ها (تصلب شریانی) و فشار خون بالا موثر است. همچنین سیگار کشیدن می تواند با آسیب رسانی بیشتر به آئورت، رشد آنوریسم را تسریع کند.

فشار خون بالا: فشار خون بالا خصوصاً زمانی که یخویی کنترل نشود، خطر ایجاد آنوریسم آئورتی را افزایش می دهد. بدین خاطر که فشار خون بالا ممکن است موجب آسیب رسانی و تضعیف شریان شود.

عفونت آئورت: در موارد نادر، آنوریسم آئورتی ممکن است بدلیل یک عفونت یا التهاب ایجاد شود که این امر موجب تضعیف قسمتی از دیواره آئورت می شود.

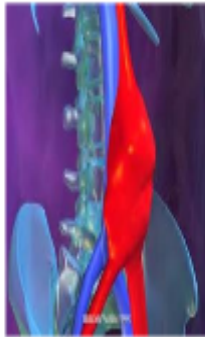

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بیمارستان سیدالشهدا (ع)

واحد آموزشی به بیمار

آنوریسم آئورت شکمی

PT-HO-149

گرد آورنده

سرکار خانم آزاده خسروانیان

سال 1399

بعد از جراحی، رژیم کم نمک و کم چربی رعایت شود.

درچه شرایطی باید به پزشک مراجعه نمود؟

- اگر شما یا یکی از اعضای خانواده تان علائم آنوریسم را دارید، به خصوص وجود یک توده ضربان دار در شکم یا پا و درد قفسه صدری یا شکمی این یک اورژانس است! کمک بخواهید و تا زمان رسیدن آمبولانس در تخت استراحت کنید.

- اگر حمله قبلی داشته‌اید و بعد از آن دچار نامنظمی ضربان قلب یا علائم نارسایی احتقانی قلب شده‌اید.

- اگر پس از جراحی، دچار درد شکم و خونریزی گوارشی شدید سریعاً به پزشک مراجعه نمایید

آنوریسم ممکن است در هر جایی از آئورت ایجاد شود، اما زمانی که در قسمت فوقانی آئورت ایجاد شود به آن آنوریسم آئورت صدری گویند. شکل گیری آنوریسم در قسمت تحتانی آئورت رایج تر است و آنوریسم آئورت شکمی نامیده می شود. بندرت ممکن است که آنوریسم مابین قسمت فوقانی و تحتانی آئورت بوجود آید. این نوع آنوریسم، آنوریسم صدری شکمی نامیده می شود.

جراحی برای سایر انواع آنوریسم را می توان در زمان مناسب انجام داد.

مراقبت پس از جراحی!

کنترل فشارخون را جدی گرفته و یاد بگیرید. داروها: داروهای ضد انعقادی برای جلوگیری از تشکیل لخته و داروهای ضد درد، پس از جراحی تجویز می شوند. جهت جلوگیری از عفونت به مدت ۲ هفته از آنتی بیوتیک استفاده کنید.

فعالیت در زمان ابتلا به این بیماری: قبل از جراحی در زمان ابتلا به این بیماری از فعالیت سنگین یا فشار آوردن به خود اجتناب کنید.

بعد از جراحی، به تدریج فعالیت های عادی خود را با استفاده از شکم بند کشی از سر بگیرید.

رژیم غذایی قبل از جراحی، غذای پرفیبر مصرف نمایید تا از زور زدن به هنگام اجابت مزاج اجتناب کنید.

منابع:

- <http://www.mdconsult.com/das/patient/body/238483380-3/1140172032/10041/30030.html>. Accessed March 2017.
- Smeltzer, S. & Bar, B. (2014). Brunner & Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing. 11th ed. Lippincott Williams & Wilkins.